

ომი, როგორც აქსიონომიური სისტემების დაპირისპირების ისტორიოსოფიური მოვლენა

ლეონიდ-ლუკა კაზანჯი

leonidluka.kazanji@gmail.com

აბსტრაქტი

ომი ურთულესი ფენომენოლოგიური სისტემური გამოვლინებაა, რომელიც საავსებით შესაძლებელია საკაცობრიო გეოპოლიტიკური ეკონომიკური და გეოკულტურული პროცესების განუყოფელ ნაწილად ჩავთვალოთ. ომი ისტორიოსოფიურ ანალიზს დაქვემდებარებული აზრობრივი მოვლენაა, რომელიც სრულიად დასაშვებია ადამიანის იდეურ-მსოფლმხედველობრივი აზროვნების დიდესტრატული-ღირებულებითი დეკადანსის პრაქტიციკრებად იდეოლოგიურ გამოვლინებად ჩავთვალოთ. ომის ფენომენი უკავშირდება საზოგადოებრივი ცნობიერების პოსტ-სტრუქტურალისტურ რღვევას, ასევე იდეონომიურ კრიზისსა და ასტრო-ფილოსოფიურ რეტროგრადულ აზრობრივ უკუსვლას, რაც ვლინდება დაპირისპირებასა და აზრისმიერ-საგნობრივ კონფლიქტში. ომის ფილოსოფია ოდითგანვე წარმოადგენდა კაცობრიობის ფიქრის და განსჯის საგანს, რაც მტკიცდება დასავლური და აღმოსავლური ტრანსცენდენტური სისტემების კვლევის გზით. ომის ფილოსოფია გახლავთ უმნიშვნელოვანესი ფუნქციური თვისებრიობა, რომელიც უპირველეს მიზნად ისახავს საკაცობრიო ფილოსოფიური და ისტორიულ-ფსიქოგენური აზროვნების მმართველ კანონზომიერებათა შესწავლასა და ობიექტურ შემეცნებას. ადამიანი წარმოადგენს მიწიერი სამყაროს ცენტრს და აზრობრივ სისტემურ კონცეპტს. ჩემს მიერ შექმნილი ახალი ფილოსოფიური თეორია-სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნება იკვლევს ხსნის და განმარტავს ომის ფენომენს-ომი ადამიანის სულიერ-ფსიქოგენეტიკურ სივრცეში აკუმულირებული აზრობრივი ენერჯის დროსა და სივრცეში ნეგატიური ასახვის პირდაპირი პროდუქტია, რომელიც იქმნება სულიერ-ტრანსცენდენტური გონისმიერი ენერჯის ფსიქოლოცისტურ სიბრტყეში არასუბსტანციური განხორციელების ნეგატორულ-კონსომენასტური პროცესის წყალობით. ომის ფილოსოფია კატეგორიოლოგიურ დილემათა სისტემაა, რომლის შემეცნება საუკეთესო გზაა საკაცობრიო აზროვნების განსავითარებლად და განსამტკიცებლად. ომმა უდიდესი როლი შეასრულა წინარე ცივილიზაციების დამხობისა და გადაშენების ტრაგიკულ პროცესში, რაც აისახა ადამიანისა და საზოგადოების ისტორიულ-ფსიქოგენურ და ეთნოსოფიურ ურთიერთქმედებაზე. ომი არ წარმოადგენს მხოლოდ სამხედრო-პოლიტიკურ დაპირისპირებას, მეტიც, ხშირად ყველაზე საზარელი ომის

პრედინომიური წინაპირობა-იდეოლოგიურ სისტემათა კონფლიქტი, ერთა კულტუროგენეტიკური ცნობიერების შეუთავსებლობა და გეოკულტუროსოფიური მტრობა გახლავთ. წინააღმდეგობურ ხანაში ასურეთმა როგორც მილიტარისტულმა იმპერიამ შექმნა სამხედრო-კონენომიური ანუ პოლიტიკურ-ძალისმიერი ტირანიის ცნებითი სისტემა, რომელიც შემდგომ განვითარდა ბავბილონის და აქემენიდური ირანის სახელმწიფოთა მიერ მრავალი მიმართულებით. ანტიკურ ხანაში ომის იდეოლოგიის შექმნა და განვითარება წარმართა რომის იმპერიამ, შემდგომ ეპოქაში კი ბიზანტიისა და არაბთა სახელმწიფოებმა. განსაკუთრებულ აღნიშვნას იმსახურებს ომის ფილოსოფიის ორიგინალურ ტრადიციათა არსებობა გერმანულ-სკანდინავიურ, ინდოჩინურ, ბრიტანულ და პირინეის სამყაროში. სტატიამში განხილულია ომის ფილოსოფიის კავშირი ისტორიოსოფიურ სისტემებთან და იდეურ-საგნობრივ მსჯელობათა პარალოგიცისტურ ტრადიციებთან. გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას-ომის ფილოსოფია გახლავთ სიბრძნის ამოუწურავი წყარო, რომელიც გვინატებს გზას საკაცობრიო აზროვნების აპოფატეკური მწვერვალებისკენ და გვისახავს ფორმულებს ნათელი მომავლის უზრუნველსაყოფად.

ომი საკაცობრიო ცივილიზაციის ისტორიულ-გენეტიკური სტრუქტურის ფუნქციური თვისებრიობის განუყოფელი ნაწილი და განსაკუთრებული მიმართულება გახლავთ, რომლის ფილოსოფიური ანალიზის განხორციელება საუკეთესო გზაა მსოფლიო ხალხთა სულიერ-მატერიალური პროდუქტის ინტენომიური⁶¹ და ექსტრასოფიური⁶² დაცვის უზრუნველსაყოფად. ომის სრულფასოვანი განმარტება მეცნიერებას შექმნილი არ აქვს, რაც განპირობებულია ზემოაღნიშნული ფენომენის კომპლექსური ბუნებითა და ეპოქალური აზროვნების თვისებრივი გარდაქმნით. გათავაზობთ ომის სამ ცნებით განსაზღვრებას-1-ემპირივისტურ-ფსიქოლოგიცისტური დეფინიცია-ადამიანისა და სახელმწიფოს სოციოგენური⁶³ მისწრაფებებისა და სულიერ-იდეოლოგიური, ასევე კულტუროტროპული აზროვნების შიდა კრიზისის ან მსოფლიოს განსხვავებულ კულტუროგენეტიკურ საფუძვლებთან წინააღმდეგობრიობის პოლიტიცისტურ-კულტუროგენური⁶⁴ გამოხატულება. ემპირივისტურ-ფსიქოლოგიცისტური განმარტება უპირველესად უკავშირდება საზოგადოების როგორც პოლიტიკურ სიბრტყეში განვითარებული ეთნოგენეტიკურ-ფსიქოსოციალურ-კულტუროგენეტიკური სტრუქტურის-მთლიანობისა და ადამიანის, ინდივიდუუმის, როგორც სტრუქტურული განსაზღვრულობის მათემატიცისტური მდგენელის ურთიერთქმედებას, რაც ვლინდება მოქმედებასა და იდეურ-საგნობრივ

⁶¹ აზრისმიერი.

⁶² ტრანსცენდენტური.

⁶³ სოციოსტრატული.

⁶⁴ ზეპოლიტიკურ-კულტუროსტრატული.

აქტივაციაში.ემპირივისტურ-ფსიქოლოგიცისტური განმარტება სავსებით შესაძლებელია მივიჩნიოთ იდეოლოგიურ-აზრობრივ კონსომერისტულ⁶⁵ სისტემად, რომელიც უდიდეს როლს ასრულებს კაცობრიობის სულიერ-ქმედითი აზროვნების განვითარების მეტად რთულ ზეეპოქალურ დროსა და სივრცეზე აღმატებულ ისტორიულ-გენეტიკურ პროცესში. ემპირივისტურ-ფსიქოლოგიცისტური თეორია ადამიანთა ეთნოგენეტიკური და ფსიქოსოციალური აზროვნების ურთიერთშერწყმის პროცესის აღწერასა და შემეცნებაზე ორიენტირებული თეორეტიკული მოდელია, რომელიც ცივილიზაციათა ეთნოგენური საწყისების ფსიქოგენეტიკურ აზროვნებასთან თავსებადობის ხარისხობრივ მაჩვენებელთა გამაერთიანებელ ლოგიკურ სისტემურ სივრცედ ძალგვიძს მივიჩნიოთ და იდეურად განვავითაროთ მრავალმხრივ. ჩვენს მიერ შექმნილია ომის მეორე განმარტება-ობიექტურ-კულტუროგენეტიკური თეორია, რომელიც აღიწერება ამგვარად - სახელმწიფოთა და საზოგადოებრივ ეთნოსტრატიულ კავშირთა საკუთრივ კულტუროტროპული ურთიერთქმედების კულტურონომიურ⁶⁶ დაპირისპირებაში გადაზრდილი იდეურ-საგნობრივი ბრძოლა, რომელიც მეტწილად არ ვლინდება შეიარაღებულ კონფლიქტში და ძირითადად გამოიხატება კონკრეტული კულტურული სივრცის,ეთნოგენეტიკური მთლიანობის იდეონომიურ⁶⁷-კულტუროლოგიური აზრობრივი ტრადიციების განსხვავებულ გეოკულტურონომიურ⁶⁸ არეალთან იდეური კონფლიქტის სახით. ობიექტურ-კულტუროგენეტიკური თეორია გახლავთ იდეოლოგიური სისტემების, კულტუროგენეტიკური იდეებისა და ზეაზრობრივი იდეალების კონსტრუქციული⁶⁹ ურთიერთქმედების ზესულიერ-კულტუროსტრატიული პროცესის აღწერასა და ფსიქოსოფიურ⁷⁰ ანალიზზე ორიენტირებული სისტემა, რომელიც უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს კაცობრიობის ცივილიზაციების იდეოლოგიური და კულტუროსოფიური ურთიერთდაპირისპირებისა და კონკურენციის ურთულეს პროცესში. ობიექტურ-კულტუროგენეტიკური თეორია წარმოადგენს იდეონომიური მიზეზობრივი საწყისებისა და კულტუროგენომისტური⁷¹ აზრობრივი საფუძვლების მიზნობრივ ბმას, რაც დასტურდება მსოფლიო გეოპოლიტიკური სივრცის მითეგენინომიკური⁷² მოძრაობისა და აზეგონური⁷³ განვითარების ისტორიოსოფიური პროცესის შესწავლით. ობიექტურ-კულტუროგენეტიკური

⁶⁵ ზეაზრობრივ

⁶⁶ კულტუროსტრატიული.

⁶⁷ იდეური.

⁶⁸ გეოკულტუროგენური.

⁶⁹ ზესულიერი.

⁷⁰ ფსიქოსოფიურ

⁷¹ ზეკულტუროლოგიური.

⁷² მითოგენური.

⁷³ აზრობრივი.

თეორია ომს თვლის განსხვავებულ გეოსტრატეგიულ მისიათა მქონე აზრისმიერ სისტემათა პოტენციური დაპირისპირების ან იდეოლოგიური ომის გამოვლინებად. ზემოთხსენებული თეორეტიკული მოდელი სრულიად შესაძლებელია კულტუროგენეტიკური აზრობრივი სივრცის გაფართოების საუკეთესო გზად ჩავთვალოთ. ობიექტურ-კულტუროგენეტიკური თეორია წარმოადგენს იდეურ-საგნობრივი აზროვნების განვრცობის ფორმულასა და აზრობრივ საფუძველს. ობიექტურ-კულტუროგენეტიკური თეორია გახლავთ იდეალისტური შემეცნების ფორმა და იდეოლოგიური მოძრაობის ანარეკლი, რაც დასტურდება ისტორიულ-გენეტიკური, კულტუროლოგიური და კონფლიქტოლოგიური მასშტაბური კვლევებით. ზემოთხსენებული მოდელი ერთ-ერთი ნოვაციაა ომის ფილოსოფიის მეთოდოლოგიური შესწავლისა და შემეცნების მიმართულებით. ჩემს მიერ შექმნილია ომის განმარტების მესამე თეორია-სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნება, რომელიც აღიწერება შემდეგი სახით-ადამიანი წარმოადგენს სახელმწიფოს კულტუროსოფიურ⁷⁴ საფუძველს და ანთროპოცენტრულ⁷⁵ მიზნობრივ იდეას, ქვეყანა კი ადამიანთა არსისმიერი იდეოლოგიის ფორმოგენური⁷⁶ კონცენტრაციის გამოხატულებას, შესაბამისად, არ არსებობს სახელმწიფო ადამიანთა ინდივიდუუმის⁷⁷ იდეურ-საგნობრივი ბმისა და კომუნიტარული⁷⁸ ტრადიციების ინდივიდუალიზაციის კონვენციონალური⁷⁹ პოტენციალის გარეშე, რაც დასტურდება ომისა და მშვიდობის ფილოსოფიური ურთიერთმიმართების კვლევით-კერძოდ, სკანდინავიელები ომს თვლიდნენ ბუნებითი ძლიერების გამოვლენის პოტენციურ ასპარეზად-ვიკინგები და კიბერიული წარმოშობის გერმანული ტომები-გოთები, ანგრივარიები, ხერუსკები, ალემანები და სხვები ომს მიიჩნევდნენ კაცობრიობის მაცოცხლებელ ძალად, რომლის გარეშე სამყაროს არსებობა წარმოუდგენელი გახლდათ. პირადად მე გერმანულ-სკანდინავიური ცივილიზაციის აღნიშნულ ფილოსოფიურ კონცეპციას ვუწოდებ ვაფთრუდნირის⁸⁰ სისტემას, რაც განპირობებულია ისტორიოსოფიური⁸¹ და სინსოთეოსოფიური⁸² კვლევებით. გერმანულ-სკანდინავიური ომის ფილოსოფია წარმოადგენს სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნების არაცნობიერ ფორმას-გერმანელები ტერმინ ომში არ გულისხმობდნენ მხოლოდ სისხლისღვრას, არამედ დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ ბრძენთა პაექრობასა და კულტურულ ექსპანსიონისტურ იდეოლოგიას. გერმანულ-სკანდინავიური

⁷⁴ ზეკულტურულ.

⁷⁵ ცენტრად განიხილავს ადამიანს.

⁷⁶ აფორმალისტური.

⁷⁷ ინდივიდი.

⁷⁸ საზოგადოებრივი.

⁷⁹ აღიარებული.

⁸⁰ მითიური სკანდინავიელი ბრძენი, რომელიც ეპაექრებოდა ოდინს.

⁸¹ ისტორიულ-ფილოსოფიური.

⁸² რელიგიურ-ფილოსოფიური.

მითიური ხმალი-სკოფუნგი გახლავთ ზემოთხსენებული კულტუროგენეტიკური სივრცის მილიტარულ-სიბრძნისმიერი სიმბოლო. გერმანელები სავსებით შესაძლებელია კელტიბერ ბრიტანელებთან და იტალიკ ეტრუსკებთან ერთად ევროპული ომის ფილოსოფიის ხერხემლის შემქმნელებად მივიჩნიოთ. ყურადღებას იმსახურებს ბრიტანული ომის ფილოსოფია, რომელიც განიმარტება ამგვარად - ომი სამართლიანობის დასაცავად ბრძოლის, იდეური წინსვლის, განვითარების საწყისია - კერძოდ, შოტლანდიელები კალედონიელ იბერ პიქტთა შთამომავლები და ირლანდიელები ომს თვლიდნენ ღვთიური ძალების მიერ მოვლენილ სიკეთედ, რომელიც ავითარებდა მებრძოლ დაუმორჩილებელ სულს და ხელს უწყობდა ერის, სახელმწიფოს მრავალმხრივ განვითარებას. ირლანდიის დედაქალაქის-დუბლინის მფარველი წმინდანი ლოურენს ჰოტული ირლანდიელთათვის გამაქრისტიანებელ წმინდა პატრიკთან ერთად სარწმუნოებისა და თავისუფლების დასაცავად ბრძოლის იდეოლოგიური მოძრაობის აღმდგენი გახლდნენ. ომის ბრიტანულ ფილოსოფიაში დიდი ადგილი უჭირავთ შოტლანდიელებსაც და უელსელებსაც-კერძოდ, შოტლანდიურ საბრძოლო ხელოვნებათა უძველეს და ყველაზე ძლიერ სახეობას ეწოდება იბერანიკუ⁸³ -ანუ, იბერთაგან გადმოცემული. ზემოთხსენებული საომარი ხელოვნება შოტლანდიელებამ წინაპარ პიქტთაგან, ხოლო პიქტებმა აღმოსავლელი მამების-იბერებისგან შეიმეცნეს. შოტლანდიელები ომს თვლიდნენ ციკლურ მოვლენად, ომს მშვიდობა მოჰყვებოდა, მშვიდობას კი ომი - აღნიშნულ პროცესთა ციკლს შოტლანდიელი ბრძენები უწოდებდნენ ჰამანობეს⁸⁴ - ანუ ბრძენთ ნახტომი. ასევე დიდ ინტერესს იწვევს ჰამანობესადმი შოტლანდიური პოეზიის დამოკიდებულება - შოტლანდიელი პოეტები მაგალითად, ბერმსი⁸⁵ და სხვები არ ასახელებდნენ აღნიშნულ ტერმინს, თუმცა პოეტურ ფილოსოფიას ქმნიდნენ ჰამანობეს ბაზისზე დაყრდნობით. უელსელების ომის ფილოსოფია მეტწილად ჰგავს ირლანდიურ და შოტლანდიურ მოდელებს, კერძოდ, უელსელები ომს თვლიდნენ სამართლიან სისასტიკედ და გამართლებულ ბრძოლად, რაც მტკიცდება უელსელი მითიური ბრძენის - შედინის⁸⁶ გადმოცემებით. შედინი ომს თვლიდა ბოროტებადაც და სიკეთედაც, თუმცა, უელსელი ბრძენი შეფასების კრიტერიუმებს ქმნიდა მიზეზთა და მიზანთა გაერთიანების გზით. ინგლისური ფილოსოფია ომის შესახებ ბრიტთა და ანგლო-საქსთა მითოსის ასტროგენური⁸⁷ გამთლიანების პროდუქტად ძალგვიძს მივიჩნიოთ ისტორიოსოფიური⁸⁸ თვალსაზრისით - თუმცა, ევროპული სტრატეგიული აზროვნების განვითარების პროცესში ინგლისს უდიდესი განუზომელი და შეუფასებელი წვლილი აქვს

⁸³ უძველესი საბრძოლო ხელოვნება შოტლანდიაში.

⁸⁴ ბრძენთა ნახტომი.

⁸⁵ შოტლანდიელი პოეტი.

⁸⁶ უელსელი მითიური ბრძენი.

⁸⁷ ასტროგენეტიკური.

⁸⁸ ისტორიულ-ფილოსოფიური.

შეტანილი. ეტრუსკები ტრიმედიერის⁸⁹ ფილოსოფიას ქმნიან -1- სამართლიანობა 2 - სურვილი - 3 - კანონი. ეტრუსკები ესწრაფვოდნენ სამართლიან ბრძოლას, სამშობლოს დაცვის სურვილს და ბრძენთა კანონებთან აღნიშნული მიზნების თავსებადობის განსაზღვრას. ეტრუსკების ფილოსოფია ომის შესახებ გარდაიქმნა რომაული აზროვნების უპირველეს ქვაკუთხედად. ასევე სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნების თეორია დიდ ასახვას ჰპოვებდა შორეულ აღმოსავლეთში - გავიხსენოთ ინდური იგივე დიდოური იმავე იბერო-დრავიდული საომარი ფილოსოფიის ტრაქტატი - არტაჰასტრა. ზემოთხსენებული წიგნი უძველესი დრავიდული სიბრძნის შემქმნელი - იბერო-განსტეკთა ცივილიზაციის უძვირფასესი მემკვიდრეობაა, რომელიც გამოხატავს ჰარგენის, ონტომოსინასის და ენდეკის კულტურათა სიდიადეს. არტაჰასტრა სავსებით შესაძლებელია ინდური სტრატეგიული აზროვნების ზენიტად მივიჩნიოთ. არტაჰასტრა გახლავთ ნატეკინუსის⁹⁰ და ნეგამის⁹¹ ბრძენთა სამშობლის დიად ქურუმთა აზროვნების ნაყოფი, რომელიც დროსა და სივრცეზე მაღლა დგას. ჩინეთში არსებობს სუნ-ძის ტრაქტატი - ომის ხელოვნება, რომელიც აერთიანებს სულიერ ძალთა სტრატეგიული კონფიგურაციის⁹² ლაო-ძისეულ⁹³ მოდელსა და აზრების მართვის დანისურ-ტაოსურ⁹⁴ ფილოსოფიას. აღნიშნულ წიგნს აქტიურად იყენებდა ნაპოლეონ ბონაპარტი,⁹⁵ ასევე ჰიტლერი⁹⁶, ფრანკო⁹⁷, მუსოლინი⁹⁸, სტალინი⁹⁹ და სხვები. მეტად საინტერესო გახლავთ იაპონური საბრძოლო ფილოსოფია, რომელსაც მე ვუწოდებ ცუნამოტოს სისტემას - აინას ცივილიზაციისა და იამამოტოს ტომთა სიბრძნის დიფუზიას,¹⁰⁰ რაც იქცა იაპონური საბრძოლო ფილოსოფიის ხერხემლად. იაპონელები საომარ ფილოსოფიას თვლიან კომპლექსურ მოძღვრებად, რომელიც აერთიანებს კულტურას, პოლიტიკას და ეკონომიკას. იაპონელებმა უდიდესი როლი შეასრულეს შორეული აღმოსავლეთის და საზოგადოდ, კაცობრიობის მრავალმხრივ განვითარების ურთულეს პროცესში. სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნება სავსებით შესაძლებელია მსოფლიო ხალხთა

⁸⁹ სამგვაროვანი

⁹⁰ დრავიდული ორდენი.

⁹¹ ჰარესის სამშო.

⁹² განლაგება.

⁹³ დიდი ჩინელი ფილოსოფოსი.

⁹⁴ უძველესი ჩინური სწავლებები.

⁹⁵ დიდი კორსიკელი მხედართმთავარი საფრანგეთის იმპერატორი.

⁹⁶ ნაცისტური გერმანიის ლიდერი.

⁹⁷ ესპანეთის ფალანგისტური სახელმწიფოს დიქტატორი.

⁹⁸ ფაშისტური იტალიის ლიდერი.

⁹⁹ საბჭოთა კავშირის ლიდერი.

¹⁰⁰ შერწყმა.

აზროვნების ტრადიციების აღწერისა და შესწავლის ნოვატორულ მოდელად მივიჩნით. ზემოთხსენებული თეორეტიკული სისტემა ომის ფილოსოფიის შესწავლის საუკეთესო ბაზისია, რაც დასტურდება ინტერ-დისციპლინარული კვლევებით. სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნების თეორია გახლავთ კულტუროგენეტიკური რეგულატორი, რომელიც უდიდეს როლს შეასრულებს დასავლური და აღმოსავლური ცივილიზაციების ისტორიულ-ფილოსოფიური აზროვნების მრავალმხრივ შემეცნების ზეეპოქალურ და მეტად მნიშვნელოვან ისტორიულ-გენეტიკურ, თვისებრივ-შედეგობრივ და ზექსიომატურ ურთულეს პროცესში. ზემოაღნიშნულ მოსაზრებათა არგუმენტირების ხარისხის ასამაღლებლად მიზანშეწონილად მივიჩნევ კონკრეტულ ისტორიულ-ფილოსოფიურ მაგალითთა განხილვას. კერძოდ, ომის ფილოსოფიის შესწავლისას დიდ ინტერესს იწვევს შუა საუკუნეების ისლამურ-ქრისტიანული დაპირისპირების ეპოქა. ჯვაროსნული ლაშქრობები თანამედროვე ეპოქაში არ შეიძლება განვიხილოთ როგორც მხოლოდ ახლო აღმოსავლეთის დაპყრობის კამპანია, არამედ აღნიშნულ პროცესში გამორჩეული მნიშვნელობა ენიჭება არაბთა, ხოლო შემდეგ თურქ-სელჩუკთა მიერ აღმოსავლეთის საქრისტიანოს წინააღმდეგ სამხედრო-პოლიტიკურ და რელიგიურ-კულტურულ ბრძოლაზე რეაგირების დასავლურ მოდელს, რომლის შემქმნელები დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოები და დავით აღმაშენებლის¹⁰¹ კავკასიური იმპერია გახლდნენ. ისლამური ფილოსოფია ომს თვლის გამართლებულ სისასტიკედ და აუცილებელ მოვლენად ე.წ ურჯულოთა წინააღმდეგ ბრძოლისას, რაც განპირობებულია მუჰამადის¹⁰² მიერ ყურანში ასახული ეკემეს¹⁰³ კონცეპციით - ადამიანი ბრძოლაში ვითარდება და უახლოვდება ღმერთს - აღნიშნულ სისტემურ სივრცეში არსებობს ჯიჰადის¹⁰⁴ ცნება, ასევე ღაზავათის¹⁰⁵ იდეური დეფინიცია, რომელიც წარმოიშვა ზორომენანის¹⁰⁶ ატროშანის რელიგიური კონცეპციიდან - ადამიანი ღვთიური ცეცხლის დასაცავად მუდმივად ებრძვის არიმანის¹⁰⁷ უკუნს, რაც აძლიერებს კაცობრიობას. ჯვაროსნები გახლდნენ რელიგიურ-ფილოსოფიური და სოციალურ-პოლიტიკური იდეოლოგიური სისტემების დამცველი რაინდები, რომლებიც აღმოსავლელ ქრისტიანებთან, მაგალითად, იბერებთან და ბიზანტიელებთან ერთად იბრძოდნენ იესო ქრისტეს რჯულის მომხდურთაგან დასაცავად. ჯვაროსნული ლაშქრობების ეპოქა წარმოადგენს ორი უძლიერესი რელიგიურ-ფილოსოფიური სისტემური სივრცის დაპირისპირების ერთ-ერთ ყველაზე კლასიკურ მაგალითს, რომლის წყალობით შესაძლებელია დასავლური და აღმოსავლური ცივილიზაციების თვისებრივი

¹⁰¹ ქართველთა მეფე

¹⁰² ისლამის ფუძემდებელი ყურანიშობის ტომის და ჰამიმის გვარის წარმომადგენელი.

¹⁰³ მისტიციზმი ისლამში.

¹⁰⁴ საღვთო ომი.

¹⁰⁵ იდეური ღვთიური ბრძოლა.

¹⁰⁶ ზოროასტრული ჯიჰადი.

¹⁰⁷ ბოროტების სიმბოლო ზოროასტრიზმში.

სტრუქტურული განსაზღვრულობის განმასხვავებელ ელენიკრონულ¹⁰⁸ მახასიათებელთა შესწავლა. ჯვაროსნული ლაშქრობები სრულიად შესაძლებელია ევროპეიდულ-კავკასიური კულტუროგენეტიკური არეალის განუყოფელ ნაწილზე - მცირე აზიაზე მუსლიმთა თავდასხმების საპასუხო ნაბიჯების იდეოლოგიურ აზრისმიერ მთლიანობად გარდაქმნის საუკეთესო მაგალითად მივიჩნით. ჯვაროსნული ფილოსოფია მეტწილად ფრემეს და ენზინგელის - თეოსოფიისა და მეტაფიზიკის პოლიტიკურ-კულტუროტროპულ სიბრტყეში გადატანის კავკასიურ-ზომენურ სისტემად და უმნიშვნელოვანეს ისტორიულ ნიმუშად ძალგვიძს ჩავთვალოთ. ჯვაროსნული ფილოსოფია ქრისტიანული მეტაფიზიკის გამორჩეულ ნაყოფად მიიჩნევა თანამედროვე ევროპულ რელიგიურ ფილოსოფიაში. ასევე დიდ ყურადღებას იპყრობს პირველი მსოფლიო ომი, რომელიც მიმდინარეობდა 1914-1918 წლებში და რომელიც ევროპის ტერიტორიაზე ერთ-ერთ ყველაზე სისხლისმღვრელ დაპირისპირებას წარმოადგენს. აღნიშნულ კონფლიქტში მონაწილეობდა ანტანტა¹⁰⁹ და ე.წ გლეტბიგ¹¹⁰ ონდესი¹¹¹ - ავსტრო-გერმანულ-ოსმანური ალიანსი. პირველი მსოფლიო ომი სავსებით შესაძლებელია მსოფლიო გეოპოლიტიკური სივრცის სოციალურ-პოლიტიკური კორექტირების იმპერიულ ამბიციებზე აღმოცენებულ მასშტაბურ კონფლიქტად მივიჩნით. ზემოთხსენებული სამხედრო-პოლიტიკური დაპირისპირების საბაზი სერბი ტერორისტის გავრილო პრინციპის¹¹² მიერ ავსტრო-უნგრეთის ტახტის მემკვიდრის - ფრანც-ფერდინანდის¹¹³ მკვლელობა, ხოლო მიზეზი კი ევროპის ორი სახელმწიფოს - კაიზერული¹¹⁴ გერმანიისა და ბრიტანეთის იმპერიის პოლიტიკური და იდეოლოგიური დაპირისპირება გახლდათ. კაიზერი ვილჰელმი¹¹⁵ და გერმანული სამხედრო ელიტა ფილოსოფიური ენერჯიაა, ბრიტანულ-ფრანგული კოალიცია ფილოგენური აზრი, რუსეთი ალოგიკური რაოდენობრივი სიმრავლე, ოსმალეთი მომაკვდავი გენი, ხოლო ამერიკის შეერთებული შტატები კი ახალი ძალა - ბრიტანულ-საქსონური სამყაროს შვილი და მემკვიდრე. პირველ მსოფლიო ომში დიდმა ბრიტანეთმა, შეერთებულმა შტატებმა, საფრანგეთმა და სხვა მოკავშირეებმა გაიმარჯვეს. გერმანული დიადი კულტურა განვითარებისა ახალ ფაზასა და იდეურ-საგნობრივი აზროვნების ახალ ეტაპზე გადავიდა, რაც ევროპის გულის, გერმანელი ერის მაცოცხლებელ სრულიად ახალ ზეეპოქალურ ძალად იქცა. პირველ მსოფლიო ომში გერმანიის დამარცხება არ გახლდათ გერმანული ეთნოსის სისუსტის ექო, არამედ იდეოლოგიურ

---

¹⁰⁸ ზესულიერ.

¹⁰⁹ დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოთა ანტიგერმანული კოალიცია.

¹¹⁰ ძალა.

¹¹¹ იდეა.

¹¹² სერბი ტერორისტი.

¹¹³ ერცჰერცოგი.

¹¹⁴ იმპერიული.

¹¹⁵ გერმანიის იმპერატორი.

მტრებთან ბრძოლაში ძალების მოსინჯვისა და იდეონომიური¹¹⁶ აზროვნების ეპოქასთან თავსებადობის სრულიად ახალი ხარისხობრივი მაჩვენებლების შექმნის პროცესის საფუძველი. პირველი მსოფლიო ომი გახლდათ ევროპის გეოპოლიტიკური სივრცის გადანაწილების ახალი მოდელის მიზეზობრივი საწყისი, რომელმაც უდიდესი როლი შეასრულა ევროპელი ხალხების, განსაკუთრებით კი გერმანელებისა და ბრიტანელების სომენური, ანუ ზესულიერი ენერჯის განვითარებისა და გამოცოცხლების ზეეპოქალურ დროსა და სივრცეზე აღმატებულ პროცესში. პირველი მსოფლიო ომი ბრიტანულ-ამერიკული იდეოლოგიური სისტემის თვისებრივად გარდაქმნის მიზნის განსახორციელებლად მართლაც ერთ-ერთი საუკეთესო ბაზისი გახლდათ. მეორე მსოფლიო ომი დაიწყო 1939 წელს და დასრულდა 1945 წელს. აღნიშნული კონფლიქტი კაცობრიობის ისტორიაში ყველაზე სისხლისმღვრელი დაპირისპირება გახლდათ. მეორე მსოფლიო ომი იყო სამხედრო-პოლიტიკურ და სოციოკულტურულ სივრცეზე განსხვავებულ იდეოლოგიურ სისტემათა ზემოქმედებისა და გაბატონების ძალადობრივი აქტი, რომელშიც მონაწილეობდა ბოლშევიზმი¹¹⁷ და ნაციზმი¹¹⁸. საბჭოთა კავშირის ლიდერი იოსებ სტალინი¹¹⁹ მარქსიზმ-ლენინიზმის იდეოლოგიის შემკვიდრედ თვლიდა თავს, რაც მტკიცდება ისტორიოსოფიური¹²⁰ და მეტაფიზიკური¹²¹ კვლევებითაც. განვიხილოთ მარქსის¹²² და ენგელსის¹²³ იდეოლოგიის არსი. კაცობრიობის ისტორიას აღნიშნული მოაზროვნეები სოციალურ კლასთა დაპირისპირების იდეოლოგიურ ველად თვლიდნენ, რომელშიც ერთმანეთს ებრძოდნენ ე.წ. გაბატონებული და ჩაგრული კლასების წარმომადგენლები. პირადად, ჩემი აზრით, მარქსისა და ენგელსის მოცემული აზრი მცდარია, რადგან დაუშვებელია მსოფლიო ერთა წარსული ერთგვაროვანი აზრობრივი თეორიის ფარგლებში მოვაქციოთ, მეტიც, არსობრივად არასწორია დასავლური და აღმოსავლური ცივილიზაციების კულტუროგენეტიკური სტრუქტურის განმასხვავებელ ნიშანთა უკუგდება და განსხვავებულ ხალხთა ერთია ისტორიულ ციხესიმაგრეში ჩაკეტვა. კაცობრიობის ისტორია ტრანსცენდენტურ-ინტელექტუალური იდეური სისტემების ბრძოლაა, რაც დამტკიცდა მეორე მსოფლიო ომითაც. ლენინის იდეოლოგია, ბოლშევიზმი, სრულიად შესაძლებელია მარქსის იდეების გაუარესებისა და ნეგატიზების შემოქმედად მივიჩნიოთ. ლენინის ცნობილი ფორმულა: რაოდენობრიობა გადაიზრდება თვისებრიობაში, აშკარად მცდარი დებულებაა, რადგან, თვისებრივი სტრუქტურა რაოდენობით სიმრავლეზე მაღლა დგას და მეტიც განსაზღვრავს

¹¹⁶ იდეური.

¹¹⁷ ლენინის იდეოლოგია.

¹¹⁸ ჰიტლერის იდეოლოგია.

¹¹⁹ საბჭოთა კავშირის ლიდერი.

¹²⁰ ისტორიულ-ფილოსოფიური.

¹²¹ აზრობრივი-იდეალისტური.

¹²² კომუნიზმის ფუძემდებელი.

¹²³ კომუნიზმის ფუძემდებელი.

მათემატიკისტურ¹²⁴ ეკონომიკურ მაჩვენებელთა იერარქიას. სტალინის მმართველობას ემთხვევა მეორე მსოფლიო ომის ეპოქა. საბჭოთა კავშირი ტოტალიტარული იმპერია გახლდათ, რომელიც მიზნად ისახავდა კომუნისტური იდეოლოგიის განმტკიცებასა და განვრცობას. იოსებ სტალინი სავსებით შესაძლებელია კომუნიზმის ახალი მოდელის-ეგემემის¹²⁵- ფუძემდებლად მივიჩნიოთ. ზემოთხსენებული იდეოლოგიური სისტემა სავსებით შესაძლებელია თანამედროვე ჩინური მოდელის უმთავრეს კონცეპტუალურ საფუძვლად ჩავთვალოთ. ასევე შეიქმნა იტალიური ფაშიზმი, რომლის ფუძემდებელი გახლდათ ბენიტო მუსოლინი. იტალიელები აღნიშნულ იდეურ სივრცეში მოიაზრებდნენ მხოლოდ სოციალურ-პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ასპექტებს. მუსოლინი ფაშიზმს ძველი რომაული კულტურის აღდგენის პროცესის ბაზისად თვლიდა. ბენიტო მუსოლინი დიდი ფიგურა გახლდათ მეორე მსოფლიო ომში. არსებობდა ასევე ე.წ ავსტრო-ფაშიზმი, არტურ ზაიც-ინკვარტის,¹²⁶ ზემე ფრედენის, ენგელბერტ¹²⁷ დოლფუსის იდეური სივრცე, რომელიც უპირველეს მიზნად ისახავდა ავსტრიის განვითარებასა და ავსტრიელი ხალხის მრავალმხრივ გაძლიერებას. მეორე მსოფლიო ომში ყველაზე რადიკალური იდეოლოგია გახლდათ ნაციზმი, რომლის ავტორი იყო მესამე რაიხის¹²⁸ მმართველი ადოლფ ჰიტლერი. ჰიტლერს სძულდა ებრაელები, აფროამერიკელები და ბოშები, ასევე სლავები. ნაცისტები განადიდებდნენ არიულ რასას, რომლის ერთადერთ საუკეთესო გამოსახულებად თვლიდნენ გერმანელ ერს. ნაციზმი ებრძოდა ექსანიპილოს¹²⁹ - როგორც ქრისტიანული მეტაფიზიკის ამოსავალ წერტილს, კერძოდ, ნაცისტების აზრით, სამყაროს საფუძველი არიული კულტურა, ხოლო მმართველი გონი არიანა¹³⁰ ანუ არიული გონება გახლდათ. ნაცისტური იდეოლოგია სავსებით შესაძლებელია კაცობრიობის თვისებრივ-ონტოგონიური¹³¹ პარიტეტის¹³² განადგურებაზე ფოკუსირებულ სისტემურ ბოროტებად მივიჩნიოთ. ჰიტლერული ფილოსოფია დემოკრატიას ბოროტებად თვლიდა-აღნიშნულ ფაქტს ადასტურებს ფიურერის¹³³ ცნობილი ფრაზა - ბრძენი არჩევნების გზით ვერასდროს მოვა ხელისუფლებაში. ჰიტლერმა მოაწყო ჰოლოკოსტი¹³⁴ და

¹²⁴ ზემათემატიკური.

¹²⁵ სტალინის მოდელი, რომელიც შემდგომ მაო-ძედუნმა გადაიღო ჩინეთში.

¹²⁶ ავსტრიის ერთ-ერთი ლიდერი.

¹²⁷ ავსტრიის კანცლერი.

¹²⁸ იმპერია.

¹²⁹ არაარსი.

¹³⁰ არიული გონება.

¹³¹ ონტოგენური.

¹³² თანასწორობა.

¹³³ ლიდერი.

¹³⁴ ებრაელთა გენოციდი.

პარაიოსი¹³⁵, წამოიწყო მეორე მსოფლიო ომი, რომელსაც 70 მილიონი ადამიანი ემსხვერპლა. საბოლოოდ, ჰიტლერული იდეოლოგია მეორე მსოფლიო ომში სასტიკად დამარცხდა და მეტწილად ისტორიის კუთვნილებად იქცა. ასევე განვიხილოთ ბრიტანულ-ამერიკული დემოკრატიზმი, რომელიც გულისხმობს ადამიანთა თანასწორობასა და სრულფასოვან განვითარებას. ბრიტანელები კელტიბერებს მასწავლებლებად თვლიან, ხოლო ამერიკის შეერთებული შტატების კონსტიტუცია იბერთა მიერ შექმნილი კულტუროსოფიური¹³⁶ აზროვნების ქმედითი სულიერების პირდაპირი განსხეულებაა. უშუალოდ, ჩემი აზრით, ბრიტანულ-ამერიკული დემოკრატია სავსებით შესაძლებელია სამართლებრივი ფილოსოფიისა და სოციოკულტურული განვითარების მოდელთა შერწყმის საუკეთესო ნიმუშად ჩავთვალოთ. ევროამერიკული დემოკრატია გახლავთ ქრისტიანული ფილოსოფიის პირმშო, რაც დასტურდება ტელეონომიური¹³⁷ და აქსიოლოგიური¹³⁸ კვლევებით, კერძოდ, ბუნებით სამართლებრივი, ლეგისტური და იურიდიულ-ლიბერატული ონტოლოგია¹³⁹ წარმოადგენს თანამედროვე დასავლურ ფილოსოფიაში იბერიულ-კავკასიური შემოქმედებითი გენეტიკის კვალს. ომის ფილოსოფია სრულიად შესაძლებელია წარმოვიდგინოთ ზესულიერი მისტაგოგიის¹⁴⁰ თვალნათელ ნიმუშად, კერძოდ, ომისა და მშვიდობის ფილოსოფია საკაცობრიო აზროვნების ენიგმატური არსია, რომელსაც ეფუძნება ანთროპოგენიზმის¹⁴¹ დოქტრინა და იუროსტრატული¹⁴² აზროვნება. გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას - ომის ფილოსოფია ადამიანური აზროვნების ერთ-ერთი ყველაზე სპეციფიკური მიმართულებაა, რაც მტკიცდება ისტორიოსოფიური¹⁴³ და მითოგენური¹⁴⁴ კვლევებით. პირადად, ჩემი აზრით, ომის ფილოსოფია ბევრად უფრო დიდი ყურადღების ცენტრში უნდა მოექცეს, ვინაიდან, სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნების თეორიის პრაქტიცირებადი პოტენციალის ათვისება შეუძლებელია ზემოაღწეილი მიზნობრიობის გათავისების გარეშე. თავისუფლად შეიძლება ითქვას - ომისა და მშვიდობის ფილოსოფია დოქტრინალური და კონცეპტუალური თვალსაზრისით ისტორიულ-გენეტიკური, ემპირიულ-ანალიტიკური და შედარებით - აქსიომატური აზროვნების

---

¹³⁵ ბოშათა გენოციდი.

¹³⁶ კულტურონომია.

¹³⁷ აზრისმიერი.

¹³⁸ ღირებულებითი.

¹³⁹ ონტოგენიზმი.

¹⁴⁰ საიდუმლოსთან ზიარება.

¹⁴¹ ანთროპოსოფია.

¹⁴² ზეიურონომიური.

¹⁴³ ისტორიული.

¹⁴⁴ მითოსოფიური.

მიზეზობრივი ბმაა, რომელიც ავითარებს საკაცობრიო ენტერევისტულ¹⁴⁵ და კონვერგენტორულ¹⁴⁶ აზროვნებას. უშუალოდ, ჩემი ხედვით, სუბიექტურ-ობიექტივაციური ტრანსცენდენტური შემეცნების თეორეტიკული სისტემა წარმოადგენს ერთგვარ ბაზის ფილოსოფიური და მეტაფიზიკური აზროვნების განსავითარებლად. ომის ფილოსოფიის ევროპული და აღმოსავლური სკოლების ნააზრევისა და მიღწევების გაერთიანებითა და შედარებით მივალთ გზამდე, რომელიც სულიერებისა და სიბრძნისმიერი აზროვნების თვალუწვდენელ მწვერვალზე აღმართულ იდეურ ტაძრამდე მიგვიყვანს. ომის ფილოსოფიის კვლევა საუკეთესო გზაა ახალი თაობების განმანათლებლური და ფართო ამთვისებლობითი საქმიანობის განსავითარებლად და გასაფართოებლად. ომის ფილოსოფიით კაცობრიობა ამაღლდება უმართლობასა და ბოროტებაზე.

გამოყენებული ლიტერატურა:

ჰეგელი-სამართლის ფილოსოფია

დიმიტრი უზნაძე-ომის ფილოსოფია

თენგიზ ირემაძე პოლემოლოგია

მინდია უგრეხელიძე-პოსტკრიმინალური ემოციური განცდის ფენომენოლოგია

References:

Hegel - Philosophy of Law

Dimitri Uznadze - Philosophy of War

Tengiz Iremadze - Polemology

Mindia Ugrehelidze - Phenomenology of Post-Criminal Emotional Feeling

---

¹⁴⁵ აზრობრივ.

¹⁴⁶ ასტროსოფიურ.

War as a historiosophical phenomenon of the confrontation of axiomatic systems

Leonid-Luka Kazanji

leonidluka.kazanji@gmail.com

Abstract

War is a complex phenomenological systemic manifestation, which can be considered an integral part of the geopolitical, economic and geocultural processes of humanity. War is a conceptual phenomenon subject to historiosophical analysis, which is completely permissible to consider as a practical ideological manifestation of the great stratification-value decadence of human ideological-worldview thinking. The phenomenon of war is associated with the post-structuralist breakdown of public consciousness, as well as the ideonomic crisis and the astro-philosophical retrograde conceptual regression, which is manifested in the confrontation and ideological-subjective conflict. The philosophy of war has been a subject of human thought and judgment since ancient times, which is confirmed by the study of Western and Eastern transcendental systems. The philosophy of war is a very important functional quality, which primarily aims at the study and objective cognition of the governing laws of human philosophical and historical-psychogenic thinking. Man is the center of the earthly world and a conceptual systematic concept. The new philosophical theory created by me - subjective-objectivative transcendental cognition - explores, explains and explains the phenomenon of war - war is a direct product of the negative reflection in time and space of the accumulated intellectual energy of a person in the spiritual-psychogenetic space, which is created thanks to the negatory-consomenastic process of the non-substantial implementation of spiritual-transcendent intellectual energy in the psychological plane. The philosophy of war is a system of categorical dilemmas, the cognition of which is the best way to develop and strengthen human thinking. War played a major role in the tragic process of the overthrow and extinction of previous civilizations, which was reflected in the historical-psychological and ethnosophical interaction of man and society. War is not only a military-political confrontation, moreover, often the pre-dynamic prerequisite of the most terrible war is the conflict of ideological systems, the incompatibility of the cultural-genetic consciousness of peoples and geo-culturoscopy hostility. In the pre-antique era, Assyria, as a militaristic empire, created a conceptual system of military-economic, or political-power tyranny, which was later developed in many directions by the states of Babylon and Achaemenid Iran. In antiquity, the creation and development of the ideology of war was led by the Roman Empire, and in the later era by the Byzantine and Arab states. The existence of original traditions of the philosophy of war in the German-Scandinavian, Indochinese, British and Pyrenean worlds deserves special mention. The article discusses the connection of the philosophy of war with historiosophical systems and paralogical traditions of ideological-subjective reasoning. It can be said without exaggeration that the philosophy of war is an inexhaustible source of wisdom, which shows us the way to the apophatic peaks of human thought and shows us formulas for ensuring a bright future.